7582 SAYILI KANUN SEMİNERİ

Soru–Cevap Bölümü | Ayrıntılı Mesleki Rehber

Seminerin yaklaşık 2:23:02–3:13:12 zaman aralığındaki canlı soru-cevap bölümünden hazırlanmıştır.

Kaynak: Kullanıcının yüklediği seminer videosunun Türkçe otomatik altyazı dökümü. Konuşmacılar: YMM Abdullah Kiraz, Dr. YMM Soner Ülgen; moderatör Turgut Bahadır.

Önemli kaynak notu: Bu rehber, seminerde yöneltilen soruları ve konuşmacıların verdikleri cevapları düzenler. Konuşmacı değerlendirmeleri bağımsız mevzuat görüşü veya kesin hukuki sonuç olarak sunulmamıştır. Altyazı otomatik konuşma tanıma hataları içerebilir; uygulama öncesinde kanun, tebliğ ve güncel idari açıklamalar kontrol edilmelidir.

Kullanım ve okuma anahtarı

Her başlıkta önce sorunun özü, ardından seminerde verilen cevap ve son olarak SMMM uygulaması bakımından dikkat noktası yer alır. “Konuşmacı görüşü” ibaresi, cevabın seminerde ifade edilen değerlendirme olduğunu; “açık konu” ibaresi ise konuşmacıların kesinleştirmediği alanı gösterir.

Soru-cevapların konu haritası

Video zamanı	Soru başlığı
2:23:13–2:24:21	Yurt dışındaki şirkete konulan sermayenin geri getirilmesi
2:24:23–2:26:13	Transit ticaret indirimi ve YMM tasdik raporu
2:26:16–2:27:42	Bildirilen paranın başka bankaya aktarılması
2:27:43–2:28:19	Bildirilen varlığın TL/döviz/altına çevrilmesi
2:28:28–2:29:25	İki yıl dolmadan tasfiye ve 549 Özel Fon
2:29:31–2:31:40	Serbest meslek erbabının banka hesabındaki varlığı ve iki yıl şartı
2:31:49–2:33:49	Üretim kazancındaki %12,5 oran ve YMM raporu
2:33:51–2:35:36	Gayrimenkul değer artış kazancı ve varlık bildirimi
2:35:36–2:38:06	Kayıt dışı hasılatın makul/emsal yöntemle belirlenmesi
2:38:06–2:41:13	Şirketin bildirilen fonu faaliyet giderlerinde kullanması; serbest meslek erbabı
2:41:13–2:42:23	Serbest meslek erbabında tecil başvurusu ve 48 ay
2:42:23–2:43:42	İzaha davet sonrası varlık barışı bildirimi
2:43:48–2:47:17	İlliyet bağı, matrah farkı ve inceleme başlangıcı
2:47:17–2:48:27	Eurobond gelirlerinin yurt dışı kazanç istisnası
2:48:36–2:49:54	Kripto varlıkların bildirimi
2:50:01–2:51:20	Yurt içi bildirimde banka/aracı kurum zorunluluğu
2:35 civarı / 2:51 sonrası	Diğer teknik sorular ve devam eden soru-cevap
3:07:12–3:12:35	Sahte belge tarhiyatı, banka hareketleri ve fiziki altın

Not: Bazı alt sorular aynı konu içinde birbirine bağlandığı için tek başlık altında birleştirilmiştir. Zamanlar video içindeki yaklaşık konumları gösterir.

1. Yurt dışındaki serbest bölgede kurulu şirkete konulan sermaye geri getirilirse varlık barışına girer mi? (2:23:13–2:24:21)

Sorunun özü: Soru sahibi, yurt dışında başka bir ülkenin serbest bölgesinde kurduğu şirkete koyduğu 30.000 USD sermayeyi geri çekmesi ve bu tutarı Türkiye'ye transfer etmesi halinde varlık barışından yararlanıp yararlanamayacağını sormuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacıların cevabı: Yurt dışındaki şirkete konulan sermaye Türkiye'deki mükellefin kanuni defterlerinde kayıtlıysa, bu tutar kayıt dışı varlık olarak değerlendirilemez. Seminerde, varlık barışı bakımından temel ölçütün varlığın kanuni defterlerde bulunmaması olduğu vurgulanmıştır.

SMMM uygulama notu: Önce yurt dışı iştirak/sermaye kaydını, para çıkışını ve geri dönüşün hukuki niteliğini inceleyin. Kayıtlı bir iştirak yatırımının geri dönüşünü, sırf Türkiye'ye transfer edildiği için varlık barışı bildirimi olarak ele almayın.

2. Transit ticaret kazancı indirimi için YMM tasdik raporu gerekir mi? (2:24:23–2:26:13)

Sorunun özü: Transit ticaret kazancına ilişkin kurumlar vergisi indirimi için istisna tasdik raporu veya 49 Seri No.lu SMMM/YMM Genel Tebliği kapsamında YMM raporu gerekip gerekmediği sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacı, transit ticaret indiriminin tebliğde özel olarak ayrı bir satır halinde sayılmamış olabileceğini; ancak beyannamede “diğer indirim ve istisnalar” gibi satırlarda gösterilen ve belirli tutarı aşan indirimlerin tasdik raporuna tabi olabileceğini açıklamıştır. Bu yaklaşım, her durumda rapor zorunluluğu bulunduğu şeklinde kesinleştirilmemiştir.

SMMM uygulama notu: Beyanname satırının niteliğini, ilgili dönemde yürürlükteki 49 Seri No.lu Tebliğ listesini, parasal eşiği ve tam tasdik sözleşmesinin kapsamını ayrı ayrı kontrol edin. Seminer cevabını tek başına rapor zorunluluğunun kesin dayanağı kabul etmeyin.

3. Varlık barışı kapsamında getirilen para başka bankaya aktarılabilir mi? (2:26:16–2:27:42)

Sorunun özü: Varlığın bir bankaya getirilmesinden sonra başka bankaya gönderilip gönderilemeyeceği sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacıların açıklamasına göre, taahhüt bulunmayan ve vergisi peşin ödenmiş varlık işletme hesabında kalmak şartıyla bankalar arasında aktarılabilir. Şirket adına yapılan bildirimde paranın ortak tarafından şahsi kullanımına geçirilmemesi ve kayıt dışına yeniden çıkarılmaması gerektiği özellikle vurgulanmıştır. Taahhüt varsa, taahhüt edilen yatırım aracının ve sürenin korunması gerekir.

SMMM uygulama notu: Banka transferlerini işletme adına açılmış hesaplar arasında ve kesintisiz dekont zinciriyle yürütün. Ortaklar cari hesabına, şahsi hesaba veya belgesiz nakit çekimine dönüşebilecek işlemlerden kaçının.

4. Bildirilen varlık TL, döviz ve altın arasında dönüştürülebilir mi? (2:27:43–2:28:19)

Sorunun özü: Beş yıllık sıfır vergi oranı hedeflenerek getirilen varlığın süreç içinde TL, dolar ve altın arasında değiştirilebilirliği sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacılar, özel bir yatırım taahhüdü yoksa işletmeye dahil edilen varlığın işletme sermayesi olarak değerlendirilebileceğini; dövizin altına, altının TL'ye çevrilmesi veya başka yatırım araçlarına yönelmenin mümkün olabileceğini ifade etmiştir. Buna karşılık 549 Özel Fon hesabındaki tutarın iki yıl işletmeden çekilmemesi şartı ayrıca hatırlatılmıştır.

SMMM uygulama notu: Varlığın işletme içinde yeniden değerlendirilmesi ile taahhüt edilen yatırım aracının bozulmasını birbirinden ayırın. Düşük oranlı vergiye esas bir taahhüt varsa işlem öncesinde taahhüt koşulunu kontrol edin.

5. İki yıllık süre dolmadan şirket tasfiyeye girerse 549 Özel Fon ne olur? (2:28:28–2:29:25)

Sorunun özü: Şirketin varlık barışı kapsamında bildirdiği tutarı 549 Özel Fon hesabında izlemesi ve iki yıl dolmadan tasfiyeye girmesi halinde fonun çekilip çekilemeyeceği sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Cevapta öncelikle düşük vergi oranı için verilen yatırım taahhüdü ile muhasebedeki 549 Özel Fon hesabı birbirinden ayrılmıştır. Konuşmacılar tasfiye halinde fonun vergilendirilmesi konusunda kısa bir açıklama yapmış, ancak altyazıda bütün ihtimalleri kapsayan kesin bir çözüm ortaya konmamıştır.

SMMM uygulama notu: Tasfiye, birleşme, devir veya bölünme gibi işlemlerde fonun akıbetini yalnız seminer cevabına dayanarak belirlemeyin. KVK Geçici 19 ve ilgili tebliğde fonun işletmeden çekilmesi/korunması hükümlerini olay bazında inceleyin.

6. Serbest meslek erbabının kişisel banka hesabındaki para bildirilebilir mi; iki yıl beklemek gerekir mi? (2:29:31–2:31:40)

Sorunun özü: Serbest meslek erbabının bankada bulunan ancak mesleki defterleriyle ilişkilendirilmemiş parasını varlık barışı kapsamında bildirip bildiremeyeceği ve %5 vergi ödedikten sonra iki yıl beklemeden kullanıp kullanamayacağı sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacılardan biri, kanun lafzı ve tebliğdeki mükellef gruplarına ilişkin açıklamalardan hareketle serbest meslek erbabının bu varlığı bildirebileceği ve iki yıllık işletmeden çekmeme şartının bilanço esasına göre defter tutan işletmelere özgü olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Diğer konuşmacı ise bu konuda tereddüt bulunduğunu, daha açık düzenlemeye ihtiyaç olduğunu söylemiştir. Dolayısıyla ortak ve kesin bir cevap verilmemiştir.

SMMM uygulama notu: Bu başlık açık hukuki risk alanıdır. Serbest meslek erbabının varlığının şahsi/mesleki niteliğini, defter tutma statüsünü ve bildirimde bulunulan varlığın hangi hesapta izleneceğini yazılı olarak değerlendirin; gerektiğinde idare görüşü alın.

7. Üretim kazancındaki %12,5 kurumlar vergisi oranı YMM tasdikine tabi mi? (2:31:49–2:33:49)

Sorunun özü: Sanayi sicil belgesi ve fiili üretim şartlarını taşıyan işletmelerde uygulanacak %12,5 oran için YMM raporu gerekip gerekmediği; rapor ücretinin vergi avantajına etkisi sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacı, ilgili indirimin 49 Seri No.lu Tebliğde tasdik kapsamındaki kalemler arasında sayıldığı ve belirli parasal eşiğin aşılması halinde rapor gerekeceği yönünde cevap vermiştir. Tam tasdik ilişkisi bulunan mükelleflerde çalışmanın mevcut rapor sürecine dahil edilebileceğini; tam tasdik bulunmayan ve eşiği aşan durumlarda ayrıca maliyet doğabileceğini belirtmiştir.

SMMM uygulama notu: İlgili hesap dönemi için tasdik kapsamını ve eşiği tebliğden teyit edin. Üretim faaliyeti, sanayi sicil belgesi, kazanç ayrıştırması ve hesaplama tablosunu rapor dosyasında kanıtlayın.

8. Önceki yılda vergi mükellefiyeti yokken elde edilen gayrimenkul değer artış kazancı bildirilebilir mi? (2:33:51–2:35:36)

Sorunun özü: 2025 yılında vergi mükellefiyeti bulunmayan bir gerçek kişinin aynı yıl gayrimenkul satışından değer artış kazancı elde etmesi halinde bu tutarı varlık gibi bildirip bildiremeyeceği sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacılar, gerçek kişinin mükellefiyet ve defter tutma durumunu, varlığın kanunda sayılan türlerden olup olmadığını ve ilgili tutarın Türkiye'de bulunup bulunmadığını birlikte değerlendirmiştir. Altyazıdaki cevap bölümü otomatik tanıma hataları içerdiğinden bu soruda kesin, ayrıntılı bir sonuç güvenle çıkarılamamaktadır.

SMMM uygulama notu: Gayrimenkul satış kazancını doğrudan nakit/varlık bildirimiyle eşitlemeyin. Satış bedelinin mevcut olup olmadığı, satıştan kalan tutar, vergi beyanı ve varlık barışının kişi bakımından şartlarını ayrı ayrı inceleyin.

9. Kayıt dışı gelir işlem bazında tam belirlenemiyorsa emsal kâr marjıyla bildirim yapılabilir mi? (2:35:36–2:38:06)

Sorunun özü: Kayıt dışı hasılatın tüm işlemler itibarıyla bire bir tespit edilemediği durumda makul ve objektif yöntemlerle veya emsal kâr marjı üzerinden varlık bildirimi yapılıp yapılamayacağı sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacılar, varlık bildiriminin fiilen mevcut ve kanuni defterlerde bulunmayan varlığa dayanması gerektiğini belirtmiştir. İncelemede tespit edilecek kayıt dışı hasılat ile bildirilen varlık arasında illiyet bağı kurulması gerektiği; maliyetlerin zaten kayıtlarda bulunup bulunmadığının ve incelemede bulunacak matrah farkının niteliğinin önem taşıdığı anlatılmıştır. Sırf tahmini bir kâr marjı üzerinden varsayımsal varlık yaratılması desteklenmemiştir.

SMMM uygulama notu: Önce gerçek varlığı ve tutarını belgeleyin. İşlem bazında kayıtlar, banka hareketleri, stok ve maliyet kayıtları, satış belgeleri ve dönem eşleştirmesiyle hesaplama dosyası oluşturun. Emsal marjı, mevcut olmayan varlığın yerine geçmez.

10. Şirket adına bildirilen tutar sermaye artırımı yapılmadan olağan giderlerde kullanılabilir mi? (2:38:06–2:40:04)

Sorunun özü: Şirket adına bildirilen tutarların sermaye artırımı yapılmadan vergi, ücret, kira, SGK ve diğer olağan işletme giderlerinde kullanılıp kullanılamayacağı sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacıların ağırlıklı açıklaması, varlığın işletmeye dahil edilmesinden sonra işletme faaliyetlerinde kullanılabileceği; sermayeye eklenmesinin zorunlu olmadığı yönündedir. Ücret, vergi, SGK ve piyasa borcu ödemeleri örnek verilmiştir. Buna karşılık fonun ortağa aktarılması veya ortaklar cari hesabı üzerinden işletme dışına çıkarılması riskli görülmüştür.

SMMM uygulama notu: 549 Özel Fon hesabının muhasebe kaydı ile bildirilen varlığın işletme içinde kullanılması ayrımını koruyun. Harcamaların işletme faaliyetiyle ilgisini ve ödeme belgelerini saklayın; ortak lehine çekiş yaratmayın.

11. Serbest meslek erbabı %5 vergiyi ödedikten sonra tutarı serbestçe kullanabilir mi? (2:40:04–2:41:13)

Sorunun özü: Serbest meslek erbabının taahhüt vermeden %5 vergi ödemesi halinde banka hesabındaki tutarı dilediği zaman kullanıp kullanamayacağı yeniden sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacılar arasında görüş ayrılığı vardır. Bir konuşmacı serbest tasarruf edilebileceğini düşünürken diğeri tebliğdeki inceleme/tarhiyat koruması koşullarında iki yıllık işletmeden çekmeme hükmünün lafzına dikkat çekmiş ve temkinli olunmasını önermiştir.

SMMM uygulama notu: Bu soru seminerde çözümlenmemiştir. Serbest meslek erbabının somut statüsü ve bildirimin niteliği için yazılı hukuki değerlendirme alınmadan tutarın kullanımı konusunda kesin güvence vermeyin.

12. Serbest meslek erbabı tecil başvurusunda bilanço/işletme hesabı belgesi yüklemeli mi; 48 ay uygulanır mı? (2:41:13–2:42:23)

Sorunun özü: Dijital Vergi Dairesi üzerinden serbest meslek erbabının KDV hariç borçları için tecil talebinde bilanço veya işletme hesabı bilgisi yüklemesi istenmesi ve 48 ay taksit imkânı sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacılar, bilanço ve işletme hesabı dışında kalan mükellefler için 48 eşit taksit hükmü bulunduğunu; serbest meslek erbabı bakımından likidite oranı kavramı uygulanmadığından bilanço/işletme hesabı belgesi istenmemesi gerektiğini belirtmiştir. NACE kodu güncellemesiyle sistem uyarısının giderilebileceği ifade edilmiştir.

SMMM uygulama notu: Bu cevap seminerdeki idari uygulama değerlendirmesidir. Başvuru tarihindeki Tahsilat Genel Tebliği ve Dijital Vergi Dairesi ekranı esas alınmalı; sistem hatası varsa NACE/faaliyet kodu ve başvuru kayıtları saklanmalıdır.

13. İzaha davet yazısı geldikten, izah yeterli görülmedikten sonra varlık barışı bildirimi yapılabilir mi? (2:42:23–2:43:42)

Sorunun özü: İşletme hesabı esasındaki mükellefe izaha davet yazısı gönderilmiş, izah yeterli görülmemiş, KDV ve gelir vergisi yönünden matrah farkı için düzeltme istenmiş; ancak henüz vergi incelemesine başlanmamış. Bu aşamada bildirim yapılıp yapılamayacağı sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacı, henüz vergi incelemesi veya takdir komisyonuna sevk başlamamışsa varlık barışı bildiriminden yararlanılabileceği yönünde oldukça net bir görüş bildirmiştir. Bildirim ve peşin vergi işleminin geciktirilmemesi gerektiğini söylemiştir. Bununla birlikte bu, somut olayın bütün belgeleri incelenmeden verilmiş genel bir hukuki garanti değildir.

SMMM uygulama notu: İzaha davet yazısının tarihi, izah süreci, idarenin tespitleri, incelemeye sevk ve takdir komisyonuna gönderilme tarihlerini belgeleyin. Bildirim tarihini ve varlığın mevcutluğunu ispatlayacak banka kayıtlarını eşleştirin.

14. Varlık barışı, kurumlar vergisi istisnası veya diğer muhasebe/vergi hatalarından doğan her matrah farkını korur mu? (2:43:48–2:47:17)

Sorunun özü: Bildirilen varlığın, kurumlar vergisi istisnası veya başka vergi incelemelerinde ortaya çıkabilecek matrah farklarından mahsup edilip edilemeyeceği; illiyet bağının nasıl kurulacağı sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacılar, varlık barışının her türlü vergi hatasına karşı genel bir kalkan olmadığını belirtmiştir. Kayıt dışı hasılat veya kayıtsız envanter gibi bildirilen varlıkla bağlantılı farklarda koruma/mahsup etkisi gündeme gelebilir. Yanlış amortisman, finansman gider kısıtlaması, değerleme hatası veya yanlış KDV oranı gibi bağımsız vergi uygulama hataları için otomatik koruma bulunmadığı ifade edilmiştir. İnceleme başladıktan veya takdir komisyonuna sevkten sonra yapılan bildirimin, o inceleme bakımından koruma sağlamayacağı; sonraki dönem ve farklı konular bakımından ayrıca değerlendirme yapılabileceği konuşulmuştur.

SMMM uygulama notu: İlliyet bağını dönem, işlem, tutar, banka hareketi, satış/hasılat ve kayıt dışı varlık ilişkisiyle somutlaştırın. “Varlık bildirimi yaptım, tüm tarhiyatlar kalkar” yaklaşımı doğru değildir.

15. Eurobond gelirleri 20 yıllık yurt dışı kazanç istisnasına girer mi? (2:47:17–2:48:27)

Sorunun özü: Türkiye'ye yerleşen gerçek kişilere tanınan yurt dışı kazanç istisnasının Türkiye Hazinesi veya özel sektör tarafından yurt dışında ihraç edilen Eurobond gelirlerini kapsayıp kapsamadığı sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacı, gelirin yurt dışından elde edilmiş kazanç niteliğinde olup olmadığının belirleyici olduğunu; Eurobondların Türkiye'deki ihraççılar tarafından yurt dışında ihraç edilmesi nedeniyle bu gelirin istisna kapsamında sayılıp sayılmayacağının belirsiz olduğunu ve idareden görüş alınmasının yararlı olacağını belirtmiştir.

SMMM uygulama notu: Eurobondun ihraç yeri, ihraççı, saklama/aracılık, faiz ve alım-satım kazancının niteliği ayrı değerlendirilmelidir. Seminer cevabı kesin değildir; özelge veya güncel idari açıklama olmadan istisna uygulamayın.

16. Kripto varlıklar varlık barışına konu edilebilir mi? (2:48:36–2:49:54)

Sorunun özü: Yurt içi veya yurt dışındaki kripto varlıkların hangi kanaldan bildirileceği sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacılar, kanunda sayılan varlık türleri arasında kripto varlığın açıkça yer almadığı görüşünü dile getirmiştir. Bir konuşmacı kripto paranın “para” kavramına girip girmediğinin tartışmalı olduğunu, diğeri ise kripto varlığın satılarak paraya dönüştürülüp banka üzerinden bildirilmesi gerektiğini söylemiştir. Ortak ve kesin bir sınıflandırma yapılmamıştır.

SMMM uygulama notu: Kripto varlığı doğrudan bildirim kapsamına sokmayın. Varlığın hukuki niteliği, satış ve paraya dönüşüm tarihi, cüzdan/borsa kayıtları ve banka transfer zinciri için ayrıca mevzuat görüşü alın.

17. Yurt içi varlık bildirimi banka veya aracı kuruma mı yapılmalıdır? (2:50:01–2:51:20)

Sorunun özü: Yurt içinde varlık barışına katılan esnaf olmayan kişiler ile esnaf/mükellefler bakımından bankaya para yatırma zorunluluğu ve alternatif bildirim yolu bulunup bulunmadığı sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacıların cevabı, bildirimlerin banka veya aracı kurum aracılığıyla yapılması gerektiği; başka bir alternatif kanal öngörülmediği yönündedir. Yurt içi bildirimde varlığın ve

verginin bildirim anında yatırılması gerektiği de açıklanmıştır.

SMMM uygulama notu: Başvuru öncesinde ilgili banka/aracı kurumun işlem kabul koşullarını öğrenin. Bildirim formu, tahsilat ve hesap hareketlerini aynı dosyada saklayın.

18. Naylon/sahte belge nedeniyle yapılacak tarhiyatlar varlık barışı korumasında mıdır? (3:07:12–3:07:30)

Sorunun özü: Yurt içi varlık barışı kapsamında yapılan bildirimin sahte belge nedeniyle doğacak tarhiyatlarda kullanılabilirliği sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacı kısa ve açık biçimde “kullanılamaz” cevabını vermiştir. Seminerin genel anlatımında da varlık barışının her türlü inceleme konusunu ortadan kaldırmadığı vurgulanmıştır.

SMMM uygulama notu: Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge incelemesini, kayıt dışı varlık bildiriminin koruma alanıyla karıştırmayın. Belge düzeni, mal/hizmet gerçekliği ve KDV/kurumlar vergisi risklerini ayrıca yönetin.

19. İzaha davet yazısı gönderilen banka hareketleri için aynı hesaptaki mevcut para bildirilebilir mi? (3:07:30–3:09:27)

Sorunun özü: Mükellefin 2023 banka ekstrelerinde farklı kişilerden gelen tutarlar kayıt dışı kazanç kabul edilmiş, düzeltme istenmiş; ancak henüz vergi incelemesi bulunmadığı belirtilmiştir. Aynı banka hesabında zaten bulunan paranın ayrıca bildirim konusu yapılması sorulmuştur.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacıların değerlendirmesi, henüz vergi incelemesine başlanmamışsa ve tebliğdeki şartlar sağlanıyorsa bildirim imkanının bulunabileceği yönündedir. Mevcut banka bakiyesinin başka bankaya aktarılması ve bildirim sürecine alınması örneği üzerinden açıklama yapılmıştır. Cevap, izaha davet aşamasının inceleme başlangıcı sayılmadığı yönündeki önceki görüşle uyumludur.

SMMM uygulama notu: Banka bakiyesinin gerçekten mevcut olduğunu, mükellefe ait olduğunu ve kanuni defterlerde yer almadığını gösterin. İzaha davet yazısı ile inceleme başlangıç tarihini karıştırmayın; tarihleri yazılı belgeyle doğrulayın.

20. Kuyumcu fiziki altın stokunu bankalar kabul etmezse nasıl bildirir; bildirilen altın satılabilir mi? (3:09:38–3:12:35)

Sorunun özü: Kuyumcu mükellefin kayıtlarda bulunmayan fiziki altın stokunu bildirmek istemesi, ancak bankaların fiziki altın kabul etmemesi ve altının sonrasında vitrinde satılmak istenmesi gündeme gelmiştir.

Seminerde verilen cevap: Konuşmacılar, kanun ve tebliğde altının bildirime konu edilebildiğini; buna rağmen bankaların fiilen fiziki altın kabul etmemesinin uygulama engeli oluşturduğunu söylemiştir. Standart işlenmemiş, standart dışı işlenmemiş ve işlenmiş altın gibi türlerin bulunduğu; bankanın altını kabul edip vergilendirme sonrasında işletmeye geri vermesi ve stokta satışa konu edilmesi sürecinin açıklığa kavuşturulması gerektiği ifade edilmiştir. Kesin bir pratik çözüm sunulmamıştır.

SMMM uygulama notu: Fiziki altın stokunu varsayımsal olarak nakde çevrilmiş kabul etmeyin. Stok miktarı, ayar/gram, tür, değerleme, envanter ve mülkiyet belgelerini hazırlayın; bankanın kabul prosedürünü yazılı teyit edin ve idarenin açıklamasını bekleyin.

Soru-cevap bölümünden çıkan ortak mesleki sonuçlar

- 1. Bildirim tek başına yeterli değildir. Gerçek ve mevcut bir varlık bulunmalı; varlığın mülkiyeti, yeri, tutarı ve kanuni defterlerdeki durumu belirlenmelidir.
- 2. Bildirim ile muhasebeleştirme birlikte düşünülmelidir. Şirket adına bildirilen varlık işletmeye dahil edilmeli; 549 Özel Fon hesabı ve iki yıllık muhafaza şartı ayrıca izlenmelidir.
- 3. İşletme içinde kullanmak, ortağa aktarmakla aynı şey değildir. İşletme giderlerinde kullanım seminerde mümkün görülmüş; ortaklar cari hesabına/şahsi kullanıma çıkarma riskli değerlendirilmiştir.
- 4. İnceleme koruması sınırsız değildir. Bildirilen varlık ile bulunan kayıt dışı hasılat/matrah farkı arasında illiyet bağı aranır. Muhasebe hataları, oran hataları ve sahte belge tarhiyatları otomatik olarak korunmaz.
- 5. İzaha davet ile vergi incelemesinin başlangıcı ayrıştırılmalıdır. Konuşmacılar, henüz inceleme veya takdir süreci başlamamışsa yararlanma olabileceği yönünde görüş bildirmiştir. Olayın tarihleri kritik önemdedir.
- 6. Bazı sorular seminerde çözümlenmemiştir. Serbest meslek erbabında iki yıllık süre, Eurobond, kripto varlık ve fiziki altın bildirimi açık/tereddütlü alanlar olarak kalmıştır.
- 7. YMM tasdik yükümlülüğü beyanname satırı ve parasal eşik üzerinden kontrol edilmelidir. Transit ticaret ve üretim indirimi bakımından ilgili dönem tebliği ayrıca incelenmelidir.

Büro içi kontrol listesi

☐ Varlığın gerçekliği, mülkiyeti ve kaynağına ilişkin mevcut belgeler toplandı mı?

☐ Varlığın yurt içi/yurt dışı konumu ve bildirim kanalının şartları kontrol edildi mi?

☐ Kanuni defterlerde kayıtlı olup olmadığı ve hangi mükellefe ait olduğu belirlendi mi?

☐ İzaha davet, vergi incelemesine başlama ve takdir komisyonuna sevk tarihleri ayrı ayrı tespit edildi mi?

☐ Bildirim formu, vergi tahsilatı ve banka/aracı kurum dekontları saklandı mı?

☐ Yurt dışı varlıkta iki aylık transfer süresi ve varsa yatırım taahhüdü takvime alındı mı?

☐ Şirket adına bildirimde 549 Özel Fon kaydı ve iki yıllık süre takip kartı açıldı mı?

☐ İşletme içi kullanım ile ortak/şahsi kullanım ayrımı banka hareketleri ve belgelerle korunuyor mu?

☐ İncelemede ortaya çıkabilecek matrah farkıyla bildirilen varlık arasında illiyet bağı kurulabilecek belgeler mevcut mu?

☐ Sahte belge, değerleme, amortisman, KDV oranı ve benzeri bağımsız riskler ayrıca incelendi mi?

☐ YMM tasdik raporu gerekliliği ilgili dönem 49 Seri No.lu Tebliğ ve eşiklerle kontrol edildi mi?

☐ Açık/tereddütlü konularda yazılı idari görüş veya uzman hukuki değerlendirme alındı mı?

Açık kalan konular – ayrıca araştırılmalı

- Serbest meslek erbabının banka hesabındaki varlıklarında iki yıllık işletmeden çekmeme şartının uygulanması.
- Varlık barışı kapsamında bildirilen tutarın vadeli mevduat taahhüdü sürerken başka bankaya aktarılması veya vadenin yenilenmesi.
- Eurobond gelirlerinin GVK mükerrer 20/D kapsamındaki “yurt dışından elde edilen kazanç” niteliği.
- Kripto varlıkların kanunda sayılan para/menkul kıymet/diğer sermaye piyasası aracı kavramları içindeki yeri.
- Fiziki altının bankalarca kabulü, değerlemesi, vergilendirme sonrası işletmeye iadesi ve stokta satışa konu edilmesi.
- İzaha davet aşamasında varlık bildirimi ile inceleme/takdir başlangıcının kesin hukuki sınırı.
- Transit ticaret ve üretim kazanç indirimlerinde YMM tasdik raporunun kapsamı ve parasal eşikleri.

Kaynak ve hukuki sınır

Bu PDF, yalnızca 13.11.2026 tarihli seminerin Türkçe otomatik altyazısındaki soru-cevap bölümünün düzenlenmiş özetidir. Soruların bazıları birleştirilmiş, tekrarlar ayıklanmış ve konuşma dili yazılı anlatıma dönüştürülmüştür. Kişi adları, madde/tebliğ numaraları ve teknik terimlerde altyazı kaynaklı hata ihtimali vardır. Bu belge kanun, tebliğ, özelge veya yargı kararı değildir; vergi beyanı, bildirim veya dava stratejisi için tek başına hukuki dayanak olarak kullanılmamalıdır. Özellikle seminerde görüş ayrılığı bulunan konularda güncel mevzuat metni ve idari açıklama ayrıca araştırılmalıdır.

Birincil kaynaklar olarak KVK Geçici 19, 7582 sayılı Kanun, ilgili Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Genel Tebliğleri, 6183 sayılı Kanun m.48 ve 49 Seri No.lu YMM/SMMM tasdik düzenlemesi kontrol edilmelidir.